

LAUSUNTO NRO 9, Hämeen ympäristökeskus

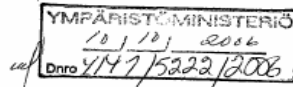
Yhdyskuntaosasto

9.10.2006

YHO/ 309A/2006

HAM-2002-L-597-211

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntönnö 9.8.2006

LAUSUNTO PÄIJÄT-HÄMEEN MAAKUNTAKAAVASTA

Lausuntonaan maakuntavaltuuston 20.2.2006 hyväksymästä Päijät-Hämeen maakuntakaavasta ympäristökeskus esittää seuraavaa:

Pohjavesialueet

Ympäristökeskus on maakuntakaavaehdotuksesta 8.12.2005 antamassaan lausunnossa edellyttänyt teollisuusaluevarauksen pienentämistä Kärkölen Järvelän pohjavesialueella Järvelän taajaman kaakkoispuolella. Aluevarauksista ei maakuntakaavassa ole muutettu, mitä on perusteltu Kärkölen kunnanvaltuuston hyväksymällä Kärkölen taajamien osayleiskaavalla. Kouvolaan hallinto-oikeus on 9.8.2006 antamassaan päätöksessä Hämeen ympäristökeskuksen valituksen johdosta kuitenkin kumonnut kyseiselle pohjavesialueelle sijoitetut teollisuus- sekä - ja maa-ainesten otto/teollisuusvaraukset (TY ja EO/TY). Muutoinkaan ympäristökeskus ei pidä mahdollisena uusien teollisuusalueiden tai muidenkaan pohjaveden kannalta riskin muodostavien toimintojen sijoittamista pohjavesialueille.

1.

2.

3.

Ympäristökeskus ei pidä järkevänä Vesivehmaan lentokentän kehittämistä, koska se sijaitsee tärkeällä pohjavesialueella. Nykyisellä toiminnalla on voimassaoleva ympäristölupa. Toiminnan laajentaminen vaatii kuitenkin uuden luvan, jonka myöntämisen edellytykset ovat epävarmat ja jossa joudutaan joka tapauksessa antamaan toimintaa rajoittavia ehtoja. Ympäristökeskuksen mielestä lentokentälle tulee olla vaihtoehtoja.

Valtatie 4 oikaisu Hartolassa Rautaveden pohjoisosan kohdalla I-luokan pohjavesialueella kulkee läheltä suunniteltua pohjavedenottoa. Uusi määräys vaatii toteutuakseen vesilain mukaisen luvan. Lausunnossaan kyseisen teoisuuden parantamistoimien yleissuunnitelmasta 15.9.2004 ympäristökeskus on edellyttänyt pohjaveden suojausta ja suojauksen toimivuuden seuranta.

• Birger Jaarlin katu 13 - PL 131, 13101 Hämeenlinna - Puh. 020 490 103 - Faksi 020 490 3920 - kirjaamo.ham@ymparisto.fi - www.ymparisto.fi/ham
• Birger Jaarlin katu 13 - PB 131, FI-13101 Tavastehus, Finland - Tfn +358 20 48 01 03 - Fax +358 20 490 39 20 - kirjaamo.ham@ymparisto.fi - www.miljo.fi/ham
• Kauppakatu 11 C - PL 29, 15141 Lahti - Puh. 020 480 103 - Faksi 020 480 3950 - kirjaamo.ham@ymparisto.fi - www.ymparisto.fi/ham
• Kauppakatu 11 C - PB 29, FI-15141 Lahti, Finland - Tfn +358 20 49 01 03 - Fax +358 20 490 39 50 - kirjaamo.ham@ymparisto.fi - www.miljo.fi/ham

Kohta 1

Hämeen ympäristökeskus ei pidä mahdollisena uusien teollisuusalueiden tai muidenkaan pohjavesien kannalta riskin muodostavien toimintojen sijoittamista pohjavesialueille. Hämeen ympäristökeskus esittää myös, että Kouvolan hallinto-oikeus on ympäristökeskuksen valituksen johdosta kumonnut kyseisellä pohjavesialueelle Kärkölen osayleiskaavassa sijoitetut TY ja EO/TY varaukset, joiden perusteella maakuntakaavaan esitettiin po. teollisuusaluevaraus.

Päijät-Hämeen liiton kaavaratkaisun perustelut:

Maakuntakaavassa on Järvelän taajaman kaakkoispuolelle osoitettu aluevarauksina Sahan teollisuus- ja varastoalue, pohjoisosa T26 ja Sahan teollisuus- ja varastoalue, eteläosa T27. Aluevarauksia on laajennettu kuntaneuvottelujen pohjalta verrattuna 8.2.1999 vahvistetun seutukaavan aluevarauksiin. Laajennukset on tehty hyödyntämällä olemassa olevaan rakennetta elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaamiseksi.

Alueen merkittävimmät toimijat Koskitukki Oy ja Koskisen sahateollisuusyksikkö kuuluvat Koskisen 1931 perustettuun kansainvälisesti toimivaan perheyriyrykseen. Koskisen valmistaa ja markkinoi mekaanisen metsäteollisuuden tuotteita rakennus-, huonekalu- ja kuljetusvälineiteollisuudelle. Koskinen konserni Päijät-Hämeen toiseksi suurimpana yksityisenä työnantajana on merkittävä kasvuyritys. Koskisen konserni on Päijät-Hämeen maakuntaohjelmassa ja elinkeinostrategiassa valitun puuklusterin kärkiyrityksiä, joiden varassa Päijät-Hämeessä kestävä taloudellinen kasvu ja ihmisten hyvinvointi rakentuu tulevinakin vuosina.

Sahan teollisuusalueen laajentamisen perustelut eivät ole siis pelkästään Kärkölen osayleiskaavan valituksen alaisessa aluevarauksessa kuten lausunnossa todetaan. Maakuntakaava on tarkoitettu ohjaamaan myöhemmissä tilanteissa kunnan yleis- ja asemakaavoitusta. Elinkeinoelämän tarpeet ja ympäristöarvot on sovittavissa yhteen alueen tarkemman suunnittelun ja lupaharkinnan yhteydessä.

Maakuntakaavan Sahan teollisuus- ja varastoalue, pohjoisosa T26 ja Sahan teollisuus- ja varastoalue, eteläosa T27 sijaitsevat alueella, johon on osoitettu osa-alueen erityisominaisuutta kuvaavalla merkinnällä erityinen pohjavedensuojelualue pve. Osa-alueelle on annettu suunnittelumääräys: ”Alueelle ei tule kaavoittaa mitään pohjaveden laatua ja määrää uhkaavia toimintoja. Ennen alueen kaavoittamista muuhun käyttötarkoitukseen on hankittava lisäselvityksiä pohjaveden laadusta ja määrästä sekä virtaussuunnasta.” Lisäksi on annettu suojelumääräys: ”Eryitystä huomiota tulee

4.

2
Ympäristökeskuksen esittämät täydennykset erityisiin pohjavedensuojelualueisiin (pve) on tehty. Ympäristökeskus huomauttaa kuitenkin, että Hämeenkoskella Ilola-Kukkolanharju on yhdistetty Kukkonkoivu-Hatsinan alueeseen, joka jatkuu pitkälle Hollolan puolella. Alue on myös merkitty varsin puutteellisesti.

Jatkossa Orimattilan Masunmäen pohjavesialue tullaan yhdistämään Iso-töyrynmäen pohjavesialueeseen (pv61). Alueella on kesällä 2006 tehtyjen selvitysten mukaan merkitystä Orimattilan vedenhankinnan kannalta.

Pintavedet

5.

Vesialuumerkinnällä (W) osoitetaan vesialueet, joilla erityisesti halutaan turvata veden laadun pysyminen korkeatasoisena. Ympäristökeskus toistaa aikaisemmin lausunnossaan esittämänsä, että merkintä tulee osoittaa myös ainakin Päijänteen kaikilla Päijät-Hämeen puoleisilla osilla sekä Ruotsalaisella, Jääsjärvellä, Vesijaolla, Ala-Räävelillä sekä Konniveden pohjoisosalla.

Kulttuuriympäristö

Kulttuuriympäristön osalta maakuntakaavaan on ehdotusvaiheen jälkeen lisätty kulttuuriympäristön huomioon ottamista koskeva määräys kaikille C, A, AT, T ja P -alucille. Määräyksessä viitataan kaavaselostuksen liitteisiin, joissa arvokkaat alueet osoitetaan. Maakuntakaavan ohjausvaikutus perustuukin näiden kaavatyon perustaksi laadittujen raporttien käyttöön maankäytön tarkemmassa suunnittelussa.

Luonto

Suojeluvarouksista ja kaavan suhteesta Natura 2000 -verkostoon ympäristökeskus toteaa, että Asikkalan Aurinkovuoren alueella aluerajaukset on selvitetty asemakaavoituksen yhteydessä. Muilta osin suojelualueet ovat kunnossa.

Johtaja

Harri Kallio

Ylitarkastaja

Kirsti Nieminen

kiinnittää pohjavesien suojeluun. Ennen mitään pohjavesiolosuhteita mahdollisesti muuttavia toimenpiteitä on kunnan ympäristöviranomaiselle sekä alueelliselle ympäristökeskukselle varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen.”

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITON VASTINE:

Liitto katsoo, että teollisuus- ja varastoaluevaraukset on osoitettu kiinnittäen huomiota alue- ja yhdyskuntarakenteen tarkoituksen mukaisuuteen (MRL 28.3 kohta 1) ja maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin (MRL 28.3 kohta 5). Aluetta koskevat maakuntakaavamääräykset ohjaavat kuntien kaavoitusta ja viranomaisten lupaharkintaa.

Kohta 2

Hämeen ympäristökeskus ei pidä lausunnossaan Lahti – Vesivehmaan lentokentän kehittämistä järkevänä, koska se sijaitsee tärkeällä pohjavesialueella. Ympäristökeskuksen mielestä lentokentälle tulee olla vaihtoehtoja.

Päijät-Hämeen liiton kaavaratkaisun perustelut:

Lahti – Vesivehmaan lentokenttävaraus on esitetty vahvistetun seutukaavan mukaisena kaavan ehdotusvaiheessa. Lisäksi on esitetty kentän melualue ja muutettu pohjavesialueen merkintä erityinen pohjavesialue – merkinnäksi (pve). Lausunnossa mainittua esitystä lentokentän vaihtoehtoisten sijaintipaikkojen selvittämisestä ei esitetty vielä viranomaisneuvotteluissa eikä ehdotusvaiheen kuulemisessa, joten kentän vaihtoehtoja ei selvitetty. Lentokenttäaluevarausta koskee myös kk6 Vääkyn - Vesivehmaan kehittämisen kohdealue ja sen suunnitelmääräys: ”Aluetta kehitetään elinkeinoelämän, lentoliikenteen ja matkailun sekä kulttuuri-, maisema- ja pohjavesiarvojen alueena.”

Vesivehmaan alueelle suunniteltujen kehittämishankkeiden sijoittelua ja mitoitusta tulee tarkentaa yleiskaavatasoisella suunnittelulla, jossa yhteydessä kentän laajennustarvetta ja vaihtoehtoja voidaan tutkia.

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITON VASTINE:

Liitto pitää olemassa olevan Lahti – Vesivehmaan lentokentän esittämistä laajennusalueineen kaavassa riittävästi perusteltuna. Toiminnan laajentaminen nykyisestä tulee vaatimaan ympäristöluvan, jossa pohjavesien riittävä suojelutaso arvioidaan. Liitto katsoo myös, että erityisen pohjavesialueen merkintä on riittävä maakuntakaavallinen ohjauskeino lentotoiminnan ja siihen liittyvän muun toiminnan mahdollisesti aiheuttaman pohjavesien suojaustarpeen osoittamiseksi.

	<p>Kohta 3 Ympäristökeskus huomauttaa, että valtatie 4 uusi linjaus Hartolassa Rautaveden pohjoisosan kohdalla ensimmäisen luokan pohjavesialueella kulkee lähellä suunniteltua pohjavedenottamoa. Uusi linjaus vaatii vesilain mukaisen luvan. Ympäristökeskus on yleissuunnitelmasta antamassa lausunnossaan edellyttänyt pohjaveden suojausta ja suojauksen toimivuuden seuraamista.</p> <p><u>Päijät-Hämeen liiton kaavaratkaisun perustelut:</u> Tielinjaus on esitetty maakuntakaavassa tiehallinnon laatiman yleissuunnitelman mukaisesti eikä ympäristökeskus ole vastustanut esitettyä linjausta. Tielinjauksen kohdalla oleva pohjavesialue on esitetty erityisen pohjavesialueen merkinnällä (pve), jota koskee suunnittelumääräys: ”Alueelle ei tule kaavoittaa mitään pohjaveden laadua ja määrää uhkaavia toimintoja. Ennen alueen kaavoittamista muuhun käyttötarkoitukseen on hankittava lisäselvityksiä pohjaveden laadusta ja määrästä sekä virtaussuunnista.” Lisäksi on annettu suojelumääräys: ”Erityistä huomiota tulee kiinnittää pohjavesien suojeluun. Ennen mitään pohjavesiolosuhteita mahdollisesti muuttavia toimenpiteitä on kunnan ympäristöviranomaiselle sekä alueelliselle ympäristökeskukselle varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen.”</p> <p>PÄIJÄT-HÄMEEN LIITON VASTINE: Tielinjauksen esittäminen maakuntakaavassa perustuu riittäviin selvityksiin. Vedenhankinnan turvaaminen ja pohjaveden suojaustoimet ratkaistaan tarkemmassa suunnittelussa, jota maakuntakaavan erityisen pohjavesialueen suunnittelumääräys ja suojelumääräys koskevat.</p> <p>Kohta 4 Ympäristökeskus huomauttaa, että Hämeenkoskella on yhdistetty Ilola-Kukkolanharju Kukonkoivu – Hatsinan pohjavesialueeseen, joka jatkuu Hollolan puolelle. Alueet on myös merkitty puutteellisesti karttaan.</p> <p><u>Päijät-Hämeen liiton perustelut:</u> Maakuntakaavakartalla on jäänyt kahden toisiinsa rajoittuneen erilaisen pohjavesialueen raja esittämättä ja alueet ovat näin virheellisesti yhdistyneet yhdeksi kokonaisuudeksi.</p> <p>PÄIJÄT-HÄMEEN LIITON VASTINE: Maakuntakaavakarttaan voidaan tehdä maankäyttö – ja rakennuslain 31.6 §:n mahdollistama oikaisuluonteinen korjaus lisäämällä Ilola-Kukkolanharju muodostuman ja Kukonkoivu – Hatsinan pohjavesialueen väliin puuttuva raja ja osoittamalla Ilola –</p>
--	---

	<p>Kukkolanharju pv-merkinnällä ja Kukonkoivu – Hatsinan muodostuma edelleen pve-merkinnällä.</p> <p>Kohta 5 Lausunnon antaja esittää, että vesialue- merkintä W tulee osoittaa Päijänteen kaikille Päijät-Hämeen puoleisille osille sekä Ruotsalaiselle, Jääsjärvelle, Vesijaolle, Ala-Räävelille sekä Konniveden pohjoisosalle.</p> <p><u>Päijät-Hämeen liiton kaavaratkaisun perustelut:</u> Vesialue W – merkintä on osoitettu kaikille Päijänteen Päijät-Hämeen puoleisille osille ja Vesijärvelle. Maakuntakaavassa on korostettu Päijännettä ja Vesijärveä erityisasemansa vuoksi. Päijänne pääkaupunkiseudun raakavesilähteenä vaatii erityistä huomiota vedenlaadun säilyttämiseksi hyvänä ja Vesijärvellä on sijaintinsa puolesta monitahoinen merkitys kaupunkiseudun luonnon ja ihmisten viihtyvyyden kannalta.</p> <p>Päijät-Hämeelle kaikkien pintavesien laadun pysyminen erinomaisina ja hyvinä on tärkeää. Asia on otettu huomioon Hämeen ympäristöstrategiassa 16.3.2004 <i>Ihmisen paras ympäristö: Häme</i> – asiakirjassa. Strategian visiona on, että kaikki pintavedet ovat ekologisesti ja kemiallisesti hyvälaatuisia.</p> <p>PÄIJÄT-HÄMEEN LIITON VASTINE: Päijät-Hämeen liitto pitää perusteltuna osoittaa vesialueet W esityksensä mukaisina. Maakuntakaavassa on pitäydytty vain kaikkein keskeisimmässä asemassa olevien vesistöjen osoittamiseen.</p> <p>YHTEENVETO: Päijät-Hämeen liitto katsoo, että edellä esitetyn perusteella ei lausunnosta johdu ole lakisääteisiä esteitä kaavan vahvistamiselle.</p>
--	--